

POP/JAZZ-LAULUN OPETUSSUUNNITELMA

Opiskelu ja työmuodot

Laulun opiskelu tapahtuu pääosin yksilöopetuksena. Ryhmäopetusta voidaan käyttää yhtyelaulun ja yhteissoiton ohjauksessa sekä esiintymisiin valmistautumisessa.

Instrumenttiopintojen tasosuoritukset soitetaan konserttimuotoisina osana muuta konserttia, tasosuorituksina tai videotallenteina lautakunnalle sen mukaan, mikä parhaiten palvelee opinnoille asetettuja tavoitteita.

Oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta ja kotiharjoittelu on oleellinen osa opiskelua.

Yleiset tavoitteet

Instrumenttiopinnoissa yleisinä tavoitteina on:

- Laulutaidon saavuttaminen omien edellytysten puitteissa
- Laulaja oppii ymmärtämään omaa instrumenttiaan eli kehoaan, oppien samalla käyttämään sitä mahdollisimman luonnollisesti äänenmuodostuksessa – kehon hallinta, psykofyysinen kokonaisuus
- Persoonallisen ja luonnollisen soinnin/soundin löytäminen
- Instrumentin hallinta niin, että äänen tuottaminen on mahdollisimman puhdasta ja vaivatonta
- Tietoisuus laulun perustekniikasta ja äänenmuodostuksen perusteista
- Luonteva artikulointi suomeksi ja englanniksi
- Pitkäjänteisen, tavoitteellisen ja omatoimisen työskentelyn oppiminen
- Esiintymistilanteiden hallinta ja esiintymiskokemusten tuoma luottamus omaan taitoihin
- Tutustuminen afroamerikkalaiseen musiikkikulttuuriin ja sen eri tyylikausiiin oman instrumentin näkökulmasta sekä eri tyyllilajien hallinta ja fraseeraus
- Musiikin ilon kokeminen sekä yksin että osana ryhmää (yhtye)
- Osallistuminen yhteissoittoon
- Mahdollisuus kaverisuhteiden syntyminen musiikin/laulun parissa
- Pysyvän kiinnostuksen herättäminen musiikkiin laulajana sekä mahdollisesti oman musiikin tekijänä (improvisointi, säveltäminen)
- Nuottien ja nuottikuvan hahmottaminen oppimisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi

Instrumenttiopinnot 1/2

TAVOITTEET

Tekniset tavoitteet

- Hyvä lauluasento ja sen ylläpitäminen
- Sävelpuhtaus

Musiikilliseen ilmaisuun liittyvät tavoitteet

- Laulettavan tekstin ymmärtäminen ja sen tulkinta tekstin edellyttämällä tavalla

- Eri tyyllilajien rytminkäsittely/fraseeraus
- Luonteva artikulaatio

Esittämiseen liittyvät tavoitteet

- Laulajan rooli säestäjän/yhtyeen kanssa – tarvittavan kommunikaation hakeminen esitystilanteessa
- Mikrofoniin laulaminen (mikrofonitelineen pystyttäminen ja säätäminen itselle sopivaksi sekä mikrofonin asento ja suun etäisyys mikrofonista)

Mahdolliset improvisointiin ja oman musiikin tekemiseen liittyvät tavoitteet toteutetaan täysin oppilaan omien edellytysten ja vahvuuksien mukaan. Oman sävellyksen esittäminen ja/tai improvisointi (yksinkertainen melodian ja/tai rytmin muuntelu) voidaan sisällyttää tasosuoritukseen.

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Oppilas harjoittaa ennen tasosuorituksen tekemistä riittävän monipuolisen ohjelmiston joka tukee opintokokonaisuuden tavoitteita ja mahdollistaa onnistuneen suorituksen. Ohjelmisto kootaan yhteistyössä opettajan ja oppilaan kanssa, oppilaan toiveet/erityisosaaminen otetaan huomioon.

Ohjelmistossa on 15 kappaletta, jotka edustavat afroamerikkalaisen musiikin eri tyyllilajeja eri aikakausilta mm. kansanlaulut, iskelmät, blues, rhythm'n blues, jazz, musikaalit, pop, rock, folk, country.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja suunnittelevat yhteistyössä ohjelmakokonaisuuden jolla voi ilmentää opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista. Ohjelmakokonaisuuden tulee myös olla oppilaan mieltymyksiin ja vahvuuksiin painottuva.

Tasosuorituksessa esitetään 5 kappaletta.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 2/2

TAVOITTEET

Tekniset tavoitteet

- Hyvä lauluasento ja sen ylläpitäminen
- Sävelpuhtaus
- Hengitys/tuki
- Resonanssi
- Leuan rentous

Musiikilliseen ilmaisuun liittyvät tavoitteet

- Laulettavan tekstin ymmärtäminen ja sen tulkinta tekstin edellyttämällä tavalla
- Eri tyyllilajien rytminkäsittely/fraseeraus
- Luonteva artikulaatio
- Yksinkertainen melodian ja rytmin muuntelu kappaleissa

Esittämiseen liittyvät tavoitteet

- Säestäjän/yhtyeen johtaminen (tempon antaminen, lopetuksien näyttäminen)
- Mikrofonin laulaminen (mikrofonitelineen pystyttäminen ja säätäminen itselle sopivaksi sekä mikrofonin asento ja suun etäisyys mikrofonista)
- Mikrofonin käyttö dynamiikan säätelyssä
- Katsekontakti yleisöön

Mahdolliset improvisointiin ja oman musiikin tekemiseen liittyvät tavoitteet toteutetaan täysin oppilaan omien edellytysten ja vahvuuksien mukaan. Omien sävellysten esittäminen ja/tai improvisointi (yksinkertainen melodian ja/tai rytmin muuntelu) voidaan sisällyttää tasosuoritukseen.

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Oppilas harjoittaa ennen tasosuorituksen tekemistä riittävän monipuolisen ohjelmiston joka tulee opintokokonaisuuden tavoitteita ja mahdollistaa onnistuneen suorituksen. Ohjelmisto kootaan yhteistyössä opettajan ja oppilaan kanssa, oppilaan toiveet/erityisosaaminen otetaan huomioon.

Ohjelmistossa on 20 kappaletta, jotka edustavat afroamerikkalaisen musiikin eri tyyllilajeja eri aikakausilta mm. kansanlaulut, etno, iskelmät, blues, rhythm'n blues, jazz, musikaalit, pop, rock, folk, country, latin.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja suunnittelevat yhteistyössä ohjelmakokonaisuuden jolla voi ilmentää opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista. Ohjelmakokonaisuuden tulee myös olla oppilaan mieltymyksiin ja vahvuuksiin painottuva.

Tasosuorituksessa esitetään 5-6 kappaletta.

Oppilas voi koostaa konserttiohjelmiston tietyn kokonaisuuden ympärille muodostaen yhteneväisen ohjelmiston (esim. tietty musiikkityyli).

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Käytännön valmiuden opintokokonaisuus, perusopinnot

Instrumenttiopintojen ohella oppilas suorittaa käytännön valmiuden opintokokonaisuuden. Suorituksen hyväksyy oma opettaja (prima vista).

Opintokokonaisuus:

- Duuri- ja mollipentatonisiin asteikkoihin sekä blues-asteikkoon tutustuminen laulutunnilla (½)
- laulutuntien ohessa yksinkertaista melodian muuntelua kappaleisiin käyttäen molli- ja duuripentatonisia asteikoita sekä blues-asteikkoa (2/2)
- laulutuntien ohessa yksinkertaista rytmin muuntelua kappaleisiin
- prima vista-laulu, joka suoritetaan laulutunnilla (2/2)

Syventävien opintojen lopputyö

Syventävien opintojen lopputyö voi keskittyä pelkästään oman instrumentin taidon syventämiseen.

On myös mahdollista tehdä laaja-alaisempi lopputyö, mihin on sisällytetty lauluun syventymistä sekä muuta musiikillista tai poikkitaiteellista osaamista. Oma opettaja toimii syventävien opintojen pääasiallisena ohjaajana, mutta lopputyön suunnitteluun ja ohjaukseen voi osallistua myös muita opettajia. Laaja-alaisessa lopputyössä pääinstrumentin ohjelmaisuus on alla kuvattua suppeampi.

TAVOITTEET

Tekniset tavoitteet

Edellä mainittujen ½- sekä 2/2-opintojen teknisten tavoitteiden hallinta ja syventäminen sekä lisäksi:

- Vibraton ja suoran äänen hallinta
- Nasaalin ja ei-nasaalin äänen hallinta
- Dynamiikan hallinta (voimistuen/hiljentyen)
- Erilaisiin soundeihin tutustuminen ja niiden käyttäminen eri musiikkityyleissä
- Artikulaation eriyttäminen (kieli, huulet, leuka)

Musiikilliseen ilmaisuun liittyvät tavoitteet

Edellä mainittujen ½- sekä 2/2-opintojen musiikilliseen ilmaisuun liittyvien tavoitteiden hallinta ja syventäminen sekä lisäksi:

- Tunteiden ilmaisu mielikuvien/roolien kautta
- Melodian muuntelu
- Melodian rytminen muuntelu

Esittämiseen liittyvät tavoitteet

Edellä mainittujen ½- sekä 2/2-opintojen esittämiseen liittyvien tavoitteiden hallinta ja syventäminen sekä lisäksi:

- Eleet ja liikkuminen lavalla, mahdollisten koreografioiden suunnittelu
- Tekstin selkeys puhuttaessa/laulaessa mikrofoniiin
- Konsertin juontaminen

Mahdolliset improvisointiin ja oman musiikin tekemiseen liittyvät tavoitteet toteutetaan täysin oppilaan omien edellytysten ja vahvuuksien mukaan. Omien sävellysten esittäminen

ja/tai improvisointi voidaan sisällyttää lopputyöhön, jos se soveltuu suunniteltuun ohjelmakokonaisuuteen.

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Oppilas harjoittaa ennen lopputyön tekemistä riittävän monipuolisen ohjelmiston joka tulee opintokokonaisuuden tavoitteita ja mahdollistaa onnistuneen suorituksen. Ohjelmisto kootaan yhteistyössä opettajan ja oppilaan kanssa, oppilaan toiveet/erityisosaaminen otetaan huomioon.

Ohjelmistossa on 30 kappaletta, jotka edustavat afroamerikkalaisen musiikin eri tyylilajeja eri aikakausilta mm. kansanlaulut, etno iskelmät, blues, rhythm'n blues, jazz, musikaalit, pop, rock, folk, country, latin.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas kokoaa ohjelman niin, että se muodostaa yhteneväisen kokonaisuuden ja konsertissa esitetään 6-10 kappaletta.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Lopputyöstä annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Käytännön valmiudet, syventävät opinnot

Instrumenttiopintojen ohella oppilas suorittaa käytännön valmiuden opintokokonaisuuden. Suorituksen hyväksyy oma opettaja.

Opintokokonaisuus:

- laulutuntien ohessa melodian muuntelua kappaleisiin käyttäen molli- ja duuripentatonisia asteikoita sekä blues-asteikkoa
- laulutuntien ohessa rytmin muuntelua kappaleisiin
- improvisoidun soolon suunnittelu / esittäminen scattaamalla
- prima vista- laulu, joka suoritetaan laulutunnilla
- tasosuorituskonsertin valmistaminen (opettajan avustuksella). Oppilas ottaa vastuuta konsertin ohjelmistosta, harjoitusaikatauluista, mainostuksesta sekä dokumentoinnista. Tasosuorituskonsertti on oppilaan oma konsertti, jonka suunnitteluun ja toteutumiseen hän on itse panostanut omien edellytystensä ja erityisosaamisensa puitteissa. Tasosuorituskonsertin on tarkoitus tukea oppilaan oman musiikillisen polun vahvistamista sekä vahvistaa oppilaan itseluottamusta omiin kykyihinsä.